

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	دوره پیش‌دانشگاهی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۴
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

	الف) قافیه (۵/۰ نمره)																																																	
۱	در بیت: تقدیر که بر کشتنت آزرَم نداشت بر حسن جوانیت دل نرم نداشت	۰/۲۵ ۰/۲۵																																																
	الف) حروف اصلی قافیه را مشخص کنید. ب) نوع قاعده قافیه را بنویسید.																																																	
	ب) عروض (۲ نمره)																																																	
۲	با توجه به تقطیع و علامت‌گذاری بیت زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید. چون شبروان پوید همی در تیره شب تا کس مباد از رفتنش گردد خبر																																																	
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>چُن</th> <th>شَب</th> <th>رُ</th> <th>وَان</th> <th>پو</th> <th>یَد</th> <th>ه</th> <th>می</th> <th>دَر</th> <th>تِی</th> <th>ر</th> <th>شَب</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> <tr> <td>تا</td> <td>کس</td> <td>م</td> <td>با</td> <td>دز</td> <td>رَف</td> <td>ت</td> <td>نش</td> <td>گر</td> <td>دد</td> <td>خ</td> <td>بَر</td> </tr> <tr> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>U</td> <td>-</td> </tr> </tbody> </table>	چُن	شَب	رُ	وَان	پو	یَد	ه	می	دَر	تِی	ر	شَب	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	تا	کس	م	با	دز	رَف	ت	نش	گر	دد	خ	بَر	-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-	
چُن	شَب	رُ	وَان	پو	یَد	ه	می	دَر	تِی	ر	شَب																																							
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-																																							
تا	کس	م	با	دز	رَف	ت	نش	گر	دد	خ	بَر																																							
-	-	U	-	-	-	U	-	-	-	U	-																																							
۰/۲۵	الف) یک اختیار زبانی در بیت بیابید.																																																	
۰/۲۵	ب) کدام رکن در بیت تکرار شده است؟																																																	
۰/۲۵	ج) نام وزن حاصل از تکرار ارکان را بنویسید.																																																	
۰/۲۵	۳ با توجه به اختیار وزنی در رکن اول «فاعلاتن» به جای کدام یک از ارکان زیر می‌آید؟ الف) مفاعیلن ب) فاعلاتن ج) مفعلاتن																																																	
۰/۵	۴ دو دلیل برای دُوری بودن وزن بیت زیر بنویسید.																																																	
۰/۵	۵ بار غمت می‌کشم وز همه عالم خوشم گر نکند التفات یا نکند احترام ارکان معادل هجاهای زیر را بنویسید.																																																	
	الف) U --- ب) U --																																																	
	پ) معنی و مفهوم شعر و نثر (۵ نمره)																																																	
۰/۵	۶ سخن با پیران به گزاف مگوی که جواب پیران مُسکِت باشد.																																																	
۰/۵	۷ گفتند: « پنج هزار دینار تو را خدمت کنیم اگر صنعتی بکنی.»																																																	
۰/۵	۸ در برگ‌ریز باغ زهرا برگ کردیم																																																	
۰/۷۵	۹ گفتمش بر بخل خداوندان نعمت وقوف نیافته‌ای الا به علت گدایی.																																																	
۰/۷۵	۱۰ هر که عاشق‌تر بود بر بانگ آب او کلوخ زفت‌تر کند از حجاب																																																	
۰/۲۵	۱۱ در حضيض هم می‌توان عزیز بود																																																	
۰/۷۵	۱۲ پیشانی عفو تو را پرچین نسازد جرم ما آینه کی بر هم خورد از زشتی تمثال‌ها؟																																																	
۱	۱۳ آن کس است اهل بشارت که اشارت داند نکته‌ها هست بسی، محرم اسرار کجاست؟																																																	
	«ادامه سوالات در صفحه بعد»																																																	

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	دوره پیش دانشگاهی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۴
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سؤالات	نمره
------	--------	------

ت) درک مطلب (۴ نمره)		
۱۴	با توجه به بیت زیر چرا شاعر خاک را گرسنه چشم می داند؟ چندین تن جباران کاین خاک فرو خورده است این گرسنه چشم آخر هم سیر نشد ز ایشان	۰/۵
۱۵	در عبارت « بهین درویشان آن است که کم توانگر گیرد » منظور از قسمت مشخص شده چیست؟	۰/۵
۱۶	عبارت « خسرو در این پرگار عیب نقاش کرده است » یعنی چه؟	۰/۵
۱۷	بیت « گر مخیر بکنندم به قیامت که چه خواهی / دوست ما را و همه نعمت فردوس شما را » با کدام بیت ارتباط معنایی دارد؟	۰/۵
۱۸	الف) مستانه کاش در حرم و دیر بگذری تا قبله گاه مؤمن و ترسا کنم تو را ب) طویی و سیدره گر به قیامت به من دهند یک جا فدای قامت رعنا کنم تو را چه ارتباطی بین مصرع اول و دوم بیت زیر وجود دارد؟	۰/۵
۱۹	« هر شب از حسرت ماهی من و یک دامن اشک تو هم ای دامن مهتاب پر از پروینی » با توجه به متن زیر مفهوم ضرب المثل « تره کسی را خرد کردن » چیست؟ « تره مدیر مدرسه محله اش را خرد کند »	۰/۵
۲۰	عبارت « حیات از عشق می شناس و ممات بی عشق می یاب » با کدام گزینه ارتباط معنایی دارد؟ الف) هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق بر او نمرده به فتوای من نماز کنید ب) گر دوست چنان کند که ما خواسته ایم ما آتش و نفت و بوریا خواسته ایم	۰/۵
۲۱	« آب را که مهر مادر توست » اشاره به چه موضوعی در زندگی حضرت زهرا «س» دارد؟	۰/۵
ث) خودآزمایی (۱/۵ نمره)		
۲۲	مصرع دوم بیت « خداوند نعمت به حق مشتغل / پراکنده روزی پراکنده دل » توصیف درویشان است یا توانگران؟	۰/۵
۲۳	در بیت « خلد گر به پا خاری آسان برآید / چه سازم به خاری که در دل نشیند » منظور از « خاری که در دل نشیند » چیست؟	۰/۵
۲۴	منظور شاعر از « شانه های شهر » در سروده « حماسه چهارده ساله من / بر شانه های شهر می رفت » چیست؟	۰/۵
ج) معنی واژه (۰/۵ نمره)		
۲۵	معنی واژه های مشخص شده را بنویسید. الف) تربت پدرم سنگین است و کتابه رنگین. ب) تو چرا شماتت می کنی .	۰/۵
چ) دانش های ادبی (۲/۵ نمره)		
۲۶	توضیح زیر، مربوط به کدام شاعر است؟ « وی مضمون ساز، باریک اندیش و تمثیل پرداز است. مفردات او بسیار مشهور و زینت زبان و زندگی مردم است. »	۰/۲۵
« ادامه سؤالات در صفحه بعد »		

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴	سوالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	دوره پیش‌دانشگاهی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۴
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		

ردیف	سوالات	نمره
------	--------	------

۲۷	هر یک از شخصیت های ادبی گروه «الف» خالق کدام اثر ادبی در گروه «ب» است؟ (توجه: در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)	۰/۷۵										
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>گروه «الف»</th> <th>گروه «ب»</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>۱- جلال آل احمد</td> <td>رساله دلگشا</td> </tr> <tr> <td>۲- عبید زاکانی</td> <td>عدل الهی</td> </tr> <tr> <td>۳- استاد مطهری</td> <td>رجعت سرخ ستاره</td> </tr> <tr> <td></td> <td>اورازان</td> </tr> </tbody> </table>	گروه «الف»	گروه «ب»	۱- جلال آل احمد	رساله دلگشا	۲- عبید زاکانی	عدل الهی	۳- استاد مطهری	رجعت سرخ ستاره		اورازان	
گروه «الف»	گروه «ب»											
۱- جلال آل احمد	رساله دلگشا											
۲- عبید زاکانی	عدل الهی											
۳- استاد مطهری	رجعت سرخ ستاره											
	اورازان											
۲۸	درستی یا نادرستی هر یک از عبارات زیر را مشخص کنید. الف) اصول ادبی رایج در سبک هندی، اصول رایج در سبک خراسانی است. ب) محوری ترین موضوعات نثر و شعر انقلاب اسلامی، مضامینی نظیر جهاد، ایثار، شهادت و فرهنگ عاشورا است.	۰/۵										
۲۹	آرایه ادبی مناسب را از داخل کمانک مقابل بیت های زیر، انتخاب کنید. الف) چون خطاب یار شیرین لذیذ مست کرد آن بانگ آبش چون نبیذ (حس آمیزی - تضمین) ب) صاحب خانه بگفتش خیر هست که همی لرزد تو را چون پیر، دست (استعاره - تشبیه) ج) با تمام دلم / تمام چهارده سالگی اش را در کفن پیچیدم (مجاز - حسن تعلیل)	۰/۷۵										
۳۰	سبک ادبی کدام شاعر، مربوط به «دوره بازگشت» است؟ الف) خاقانی (ب) هاتف اصفهانی (ج) رودکی (د) ایرج میرزا	۰/۲۵										
	ح) حفظ شعر (۱ نمره)											
۳۱	مصراع های زیر را کامل کنید. الف) و صدای باد هر دم دل گزارتر / در صدای باد بانگ او ..... ب) هر که آمد به ..... نقش خرابی دارد در خرابات بگویند که ..... کجاست؟	۰/۷۵										
۳۲	کدام گزینه بیت زیر را کامل می کند؟ نی محزون مگر از تربت فرهاد دمید ..... که کند شکوه ز ..... لب شیرینی الف) جانان (ب) پندار (ج) هجران (د) دوری	۰/۲۵										
	خ) نقد ادبی (۳ نمره)											
۳۳	سنجش جریان باطنی و احوال درونی شاعر و نویسنده توسط نقاد، در نقد ..... جای می گیرد. الف) زیبایی شناسی (ب) اجتماعی (ج) روانشناسی (د) تاریخی	۰/۵										
	«ادامه سوالات در صفحه بعد»											

نام و نام خانوادگی :	ساعت شروع: ۸ صبح	تعداد صفحه: ۴	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی	دوره پیش‌دانشگاهی	تاریخ امتحان: ۱۳۹۸/۶/۴
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir	دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸		
ردیف	سؤالات		نمره
۳۴	درستی و نادرستی عبارتهای زیر را مشخص کنید. الف) ادگار آلن پو، هنر را از جنبه اجتماعی آن نگاه می‌کند. ب) مولوی در مثنوی زبان ادیبانه به کار نمی‌گیرد و از آن دوری می‌کند.		۰/۵
۳۵	به سوالات پاسخ دهید: الف) « نصیحت نامه» نام اصلی کدام کتاب است؟ ب) نویسنده آن کیست؟		۰/۵
۳۶	« هیپولیت تین » ادبیات را محصول زمان ، ..... و ..... می‌داند .		۰/۵
۳۷	هوراس ارزش شعر را در چه چیزهایی می‌بیند؟		۰/۵
۳۸	نقد ادبی در چه صورتی مفید است؟		۰/۵
	«در پناه دین خدا سربلند و سرافراز باشید»		جمع نمره ۲۰

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
تاریخ امتحان: ۹۸/۶/۴		دوره پیش‌دانشگاهی
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸
نمره	راهنمای تصحیح	
		ردیف

با سپاس از مصححین گرامی، این راهنما جهت سهولت و هماهنگی در امر تصحیح ارائه می‌گردد. بدیهی است که نظر همکاران ارجمند صائب بوده و به پاسخ‌های درست و مشابه دانش آموزان نمره تعلق می‌گیرد.

الف) قافیه (۰/۵ نمره)

۱- الف) _ رم (۰/۲۵) ب) دو (۰/۲۵)

ب) عروض (۲ نمره)

۲- الف) اختیار زبانی حذف همزه در هجای پنجم مصراع دوم (۰/۲۵) ب) مستفعلن (۰/۲۵) ج) رجز (۰/۲۵) ص ۳۴ و ۵۰

۳- گزینه ب (۰/۲۵) ص ۴۰

۴- ۱) ارکان متناوب دارد. ۲) بعد از پاره اول هر مصراع مکث بالقوه وجود دارد. ۳) هجای پایان هر نیم مصراع (مثل پایان مصراع) بلند

است. ۴) هجاهای هر مصراع زوج است. (دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵) ص ۵۸

۵- الف) مفاعیلن (۰/۲۵) ب) فاعولن (۰/۲۵) ص ۲۸ و ۲۹

پ) معنی و مفهوم شعر و نثر (۵ نمره)

۶- با افراد پیر به بیهوده‌گویی نپرداز. (۰/۲۵) زیرا جواب پیران تو را وادار به سکوت می‌کند. (جواب پیران ساکت کننده است)

(۰/۲۵) ص ۷۸

۷- گفتند پنج هزار دینار به تو تقدیم می‌کنیم. (۰/۲۵) اگر چاره‌اندیشی و تدبیر کنی. (۰/۲۵) ص ۸۴

۸- هنگامی که باغ خانواده پیامبر خزان زده بود ما سبز و شاداب بودیم. (با خانواده پیامبر همراهی و همدردی نکردیم) (۰/۵) ص ۱۴۴

۹- به او گفتم به خساست ثروتمندان آگاهی پیدا نکرده‌ای، مگر به دلیل گدایی و درخواست از آنها. (۰/۷۵) ص ۹۶

۱۰- کسی که عاشق صدای آب (حق) باشد برای رسیدن به آن، موانع بزرگ‌تری را از پیش راه برمی‌دارد. (تلاش بیشتری

برای رسیدن به حق می‌کند) (۰/۷۵) ص ۱۵۷

۱۱- در گودال و جای پست هم می‌توان عزیز بود. (۰/۲۵) ص ۱۳۹

۱۲- عفو و بخشش تو با گناه ما خدشه‌دار نمی‌شود (۰/۵) همانطور که آینه از زشتی تصاویر زشت نمی‌شود. (۰/۲۵) ص ۱۰۸

۱۳- بر کسی بشارت و گشایش روحی می‌رسد (۰/۵) که راز و رمز حقایق عرفانی را فهم کند. رازهایی هست ولی محرمی

برای این رازها وجود ندارد (۰/۵) ص ۱۰۱

ت) درک مطلب (۴ نمره)

۱۴- چون از فرو بردن انسان‌ها (ظالمان) سیر نمی‌شود. (۰/۵) ص ۹۳

۱۵- نسبت به توانگران بی‌اعتنا باشد. (۰/۵) ص ۹۷

۱۶- پادشاه در عالم خلقت از خداوند ایراد گرفته است. (۰/۵) ص ۸۹

۱۷- گزینه ب (طوبی و سیدره گر به قیامت به من دهند یک جا فدای قامت رعنا کنم تو را) (۰/۵) ص ۱۳۲

۱۸- شاعر و مهتاب از دوری معشوق اشک می‌ریزند. (ناراحت هستند) (۰/۵) ص ۱۳۲

باسمه تعالی

ساعت شروع: ۸ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی	راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی
تاریخ امتحان: ۹۸/۶/۴		دوره پیش‌دانشگاهی
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور نوبت شهریور ماه سال ۱۳۹۸
نمره	راهنمای تصحیح	
		ردیف

۱۹- به کسی اهمیت دادن (۰/۵) ص ۱۲۵	
۲۰- گزینه الف (هر آن کسی که در این حلقه نیست زنده به عشق / بر او نمرده به فتوای من نماز کنید) (۰/۵) ص ۱۵۴	
۲۱- به این که آب مهریه حضرت زهراست. (۰/۵) ص ۱۴۱	
(ث) خودآزمایی (۱/۵) نمره	
۲۲- توصیف درویشان (۰/۵) ص ۹۹	
۲۳- غم عشقی که در دل باشد. (۰/۵) ص ۱۱۴	
۲۴- دوش مردم شهر (۰/۵) ص ۱۳۷	
(ج) معنی واژه (۰/۵) نمره	
۲۵- الف) نوشته‌های روی سنگ قبر (۰/۲۵) ص ۱۶۱ (ب) سرزنش (۰/۲۵) ص ۱۶۵	
(چ) دانش های ادبی (۲/۵) نمره	
۲۶- صائب تبریزی (۰/۲۵)	
۲۷- ۱- اورازان (۰/۲۵) ص ۱۲۳ ۲- رساله دلگشا (۰/۲۵) ص ۱۶۲ ۳- عدل الهی (۰/۲۵) ص ۱۴۶	
۲۸- الف) نادرست (۰/۲۵) ص ۱۱۲ (ب) درست (۰/۲۵) ص ۱۱۹	
۲۹- الف) حس آمیزی (۰/۲۵) ص ۱۵۵ (ب) تشبیه (۰/۲۵) ص ۱۶۱ (ج) مجاز (۰/۲۵) ص ۱۳۶	
۳۰- گزینه ب (هاتف اصفهانی) (۰/۲۵) ص ۱۱۱	
(ح) حفظ شعر (۱) نمره	
۳۱- الف) رها تر (۰/۲۵) ص ۱۲۱ (ب) جهان (۰/۲۵) هشیار (۰/۲۵) ص ۱۰۱	
۳۲- گزینه ج (هجران) (۰/۲۵) ص ۱۳۱	
(خ) نقد ادبی (۳) نمره	
۳۳- گزینه ج (روانشناسی) (۰/۵) ص ۱۸۳	
۳۴- الف) نادرست (۰/۲۵) ص ۱۷۸ (ب) درست (۰/۲۵) ص ۱۸۸	
۳۵- الف) قابوس نامه (۰/۲۵) (ب) عنصر المعالی (قابوس بن وشمگیر) (۰/۲۵) ص ۱۹۱	
۳۶- محیط اجتماعی (۰/۲۵) نژاد (۰/۲۵) ص ۱۸۱	
۳۷- در سودمندی و زیبایی آن می‌داند. (۰/۵) ص ۱۸۰	
۳۸- در صورتی که دور از شائبه اغراض باشد و قضاوت راستین و بینش و آگاهی مایه‌های اصلی آن را تشکیل دهد. (۰/۵) ص ۱۷۱	
«در پناه دین خدا سربلند و سرافراز باشید»	